

Ενότητα 3.2

Αξιοποίηση– Αξιολόγηση ιστοσελίδων, ιστοχώρων και πυλών

1. Εισαγωγή

Πρόκειται για ένα μάθημα γνωριμίας με τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να διερευνηθεί και να αξιοποιηθεί εκπαιδευτικά μια ιστοσελίδα, όπως επίσης και τα κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να αξιολογηθεί μια ιστοσελίδα (από εκπαιδευτική/διδακτική σκοπιά). Η γνώση των τρόπων αυτών αποτελεί σημαντική δεξιότητα, δεδομένης της εξάπλωσης των Διαδικτύου και της θέσης που κατέχει στις σύγχρονες κοινωνίες. Υπάρχουν σήμερα μια σειρά από τελευταίας γενιάς δημοσιευμένες σελίδες στο Διαδίκτυο, των οποίων η αξιοποίηση ωστόσο εξαρτάται από μια σειρά τεχνικών αξιολόγησης που πρέπει να διαθέτει είτε ο εκπαιδευτικός, είτε ο μαθητής, προκειμένου να μπορεί να εκτιμήσει το υλικό που του προσφέρεται μέσα από τη σελίδα (ακριβέστερα να εκτιμήσει τη διδακτική αξία του υλικού αυτού).

Διδακτικοί Στόχοι

- Η εκμάθηση τεχνικών για την αποτελεσματική διδακτική αξιοποίηση του Διαδικτύου.
- Η δημιουργία ενός συνόλου γενικής φύσεως κριτηρίων, με τα οποία θα είναι δυνατόν να εκτιμώνται οι πληροφορίες που παρέχονται σε διάφορες ιστοσελίδες και ιστοχώρους.

2. Διερεύνηση και αξιοποίηση ιστοσελίδων από εκπαιδευτικούς και μαθητές

Το Διαδίκτυο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη διδασκαλία με πολλούς τρόπους. Αναφέρονται παρακάτω ορισμένοι από αυτούς:

Δυνατοί τρόποι αξιοποίησης ιστοσελίδων και ιστοχώρων

- Προετοιμασία μαθήματος από τον εκπαιδευτικό. Ο εκπαιδευτικός επισκέπτεται ιστοσελίδες και πύλες προκειμένου είτε να συλλέξει πληροφορίες, είτε να βρει πηγές στις οποίες μπορεί (για παράδειγμα) να παραπέμψει

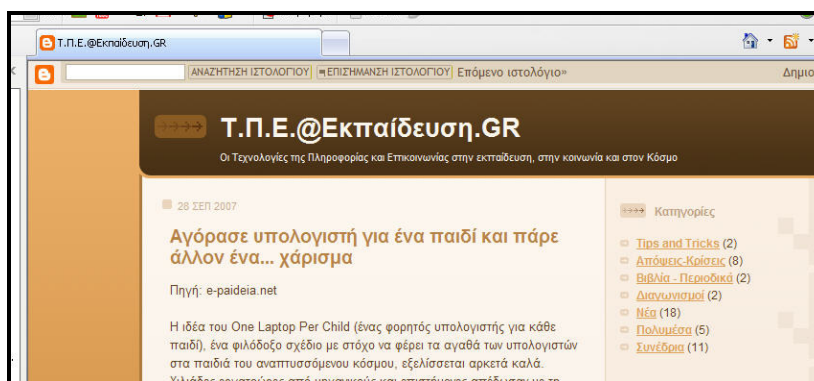
τους μαθητές του, προκειμένου εκείνοι να συλλέξουν και να αξιοποιήσουν τις σχετικές πληροφορίες.

- Δημοσίευση στο WWW (από τον εκπαιδευτικό). Ο εκπαιδευτικός αναρτά πληροφορίες, υποδείξεις, γνώμες ή εργασίες των μαθητών του στο Διαδίκτυο.
- Συλλογή πληροφοριών από τους μαθητές. Οι μαθητές συλλέγουν πληροφορίες επισκεπτόμενοι σελίδες στο δίκτυο για την επιτέλεση εργασιών που τους έχουν ανατεθεί στο πλαίσιο του μαθήματος – είτε υπό την καθοδήγηση του καθηγητή, είτε χωρίς καθοδήγηση. Τα WebQuests (ιστοεξερευνήσεις είναι ο πλέον συγγενής ελληνικός όρος), αποτελούν μια μεθοδολογία εργασίας πολύ διαδεδομένη (<http://webquest.org/index.php> για περισσότερες πληροφορίες) - στην επόμενη ενότητα υπάρχουν περισσότερες λεπτομέρειες.
- Δημοσίευση στο WWW (από τους μαθητές). Οι μαθητές προβάλλουν και δημοσιεύουν τη δουλειά τους. Τους ανατίθεται η ενασχόληση με ένα πολύ συγκεκριμένο θέμα και έτσι γίνονται «ειδικοί» στο θέμα αυτό και στη συνέχεια δημοσιεύουν τα ευρήματά τους στο Διαδίκτυο. Για παράδειγμα, τα blogs (ιστολόγια) συχνά χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική διαδικασία με τον τρόπο αυτό - στην επόμενη ενότητα υπάρχουν περισσότερες λεπτομέρειες.

3. Αξιοποίηση της τελευταίας γενιάς δημοσιευμένων σελίδων στο Διαδίκτυο

A. Έμφαση στα τεχνικά χαρακτηριστικά

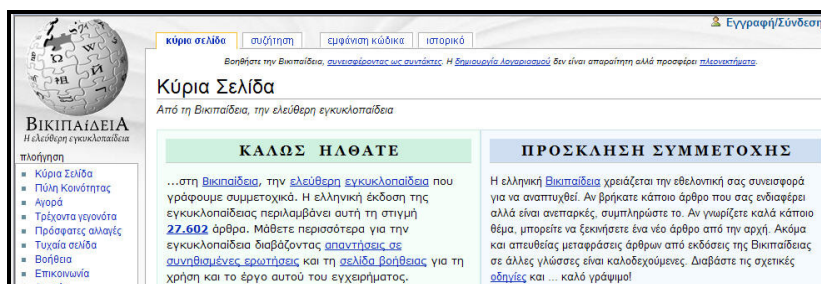
Blogs
(Ιστολόγια)

Πρόκειται για σελίδες στις οποίες κάποιος(-οιοι) γράφει (-ουν) περιοδικά για πράγματα που τον (τους) ενδιαφέρει(ουν) (πχ. <http://www.tpe.gr/> - τελευταία επίσκεψη 18/3/2008). Οι επισκέπτες της σελίδας μπορούν να προσθέτουν σχόλια στα δημοσιευμένα άρθρα. Οι συγγραφείς του blog μπορούν να

επιλέξουν το πώς θα χειριστούν τα σχόλια.

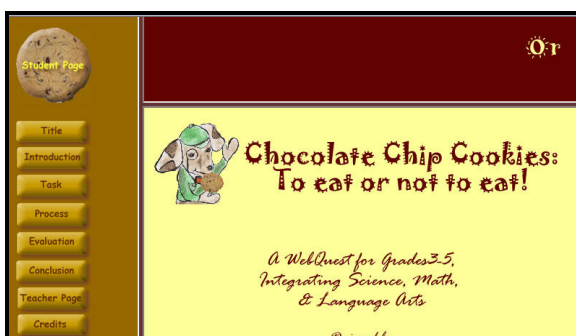
Wikis

Πρόκειται για ένα γκρουπ ιστοσελίδων όπου οι χρήστες και όχι μόνο ο δημιουργός επιτρέπεται να προσθέτουν ή να επεξεργάζονται τα σχόλια. Η πιο φημισμένη είναι η γνωστή Wikipedia (<http://wikipedia.org/> Τελευταία επίσκεψη 18/3/2008).

Β. Έμφαση στη διδακτική αξιοποίηση

Webquests

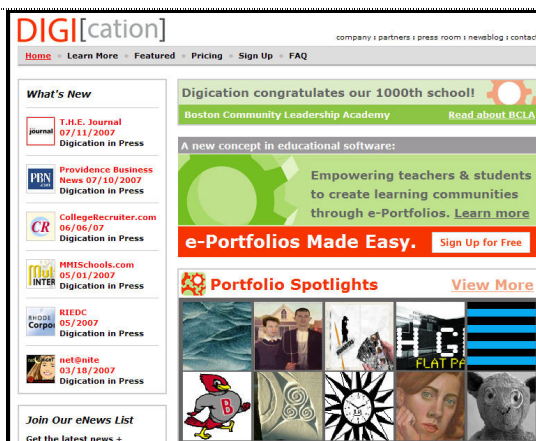
Δραστηριότητες με έντονο το χαρακτήρα της αναζήτησης, στις οποίες όλη ή η περισσότερη από την απαιτούμενη πληροφορία που θα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές θα μεταφορτωθεί από το Διαδίκτυο. Πρόκειται για οργανωμένη δραστηριότητα όπου υπάρχουν όλα τα βήματα από την αρχή (η συλλογή πληροφοριών, η διαδικασία, η αξιολόγηση), ενσωματωμένα σε μια ενιαία συλλογή. Μερικά παραδείγματα που μπορούν να αναφερθούν:

<http://www.collier.k12.fl.us/weblessons/cookieq/index.htm>

<http://www.thematzats.com/radio/>

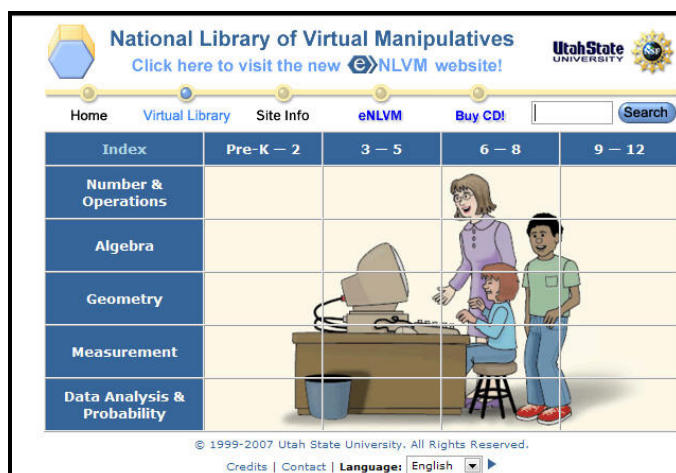
(τελευταία επίσκεψη στις 18/03/2008)

E-Portfolio (Ηλεκτρονικός χαρτοφύλακας)

Ο ηλεκτρονικός φάκελος (e-portfolio) είναι μια νέα προσέγγιση για την αξιολόγηση στην τάξη, η οποία βασίζεται στις ΤΠΕ. Η αξιολόγηση των μαθητών μέσω του ηλεκτρονικού φακέλου υλικού επιτρέπει στους διδάσκοντες να αξιολογήσουν την πρόοδο των μαθητών κατά τη διάρκεια χρονικών περιόδων που εκτείνονται έως και αρκετά έτη. Ένα e-portfolio είναι ένα σύστημα διαχείρισης πληροφοριών που βασίζεται στον Ιστό Παγκόσμιας Εμβέλειας (Web). Ο μαθητής συλλέγει και οργανώνει ψηφιακά τα αντικείμενα της εργασίας του. Παραδείγματα αντικειμένων είναι: έγγραφα, φωτογραφίες, βίντεο, σύνθεση μουσικής, παρουσιάσεις, εργασία που γίνεται έξω από την τάξη (ομαδική εργασία, δουλειές, εκτός διδακτέας ύλης δραστηριότητες κ.λπ.), δείγμα γραφικού χαρακτήρα (από σαρωτή), δείγμα ανάγνωσης (καταγραφή της ανάγνωσης μαθητών μεγαλοφώνως), πειράματα, γραφικά, λύσεις ασκήσεων κλπ.

Εικονικό Εποπτικό Υλικό – Εικονικά εργαστήρια, μουσεία, «εκπαιδευτικοί χώροι»

Αντικατάσταση πολλών δραστηριοτήτων που θα ήταν επιθυμητό να υλοποιηθούν στην τάξη και που δεν γινόταν γιατί ήταν

απαγορευτική η όλη διαδικασία προετοιμασίας της σχετικής εποπτείας.

4. Τεχνικές αξιολόγησης σελίδων

Πιθανές τεχνικές που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για την αξιολόγηση μιας ιστοσελίδας

- Λόγω του ότι υπάρχει πληθώρα πληροφοριών και επειδή αυτές ενδεχομένως εμφανίζονται ως «ανώνυμες», είναι απαραίτητο να αναπτύξει ο μαθητής δεξιότητες αξιολόγησης αυτών που βρίσκει. Μια αναζήτηση σε μια βιβλιοθήκη, για παράδειγμα, ή σε ένα περιοδικό σημαίνει αυτόματα ότι το υλικό αυτό έχει ήδη αξιολογηθεί από άλλους πριν το δει ο μαθητής. Όμως δεν συμβαίνει το ίδιο όταν χρησιμοποιεί γενικότερα σελίδες στο Διαδίκτυο. Δεν υπάρχουν φίλτρα με απόλυτη ισχύ. Οποιοσδήποτε μπορεί να γράψει μια σελίδα με κείμενα χειρίστης ποιότητας σε οποιοδήποτε πεδίο. Οι πιο κατάλληλες πηγές βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο διαθεσιμότητας με τις χειρότερες.
- Τεχνικές αξιολόγησης που θα μπορούσαν να τεθούν υπό μορφή ερωτημάτων είναι:
 - Πρόκειται για προσωπική σελίδα; Μια προσωπική σελίδα δεν είναι απαραίτητα κακή, όμως χρειάζεται προσοχή. Δεν υπάρχει η εγγύηση του εκδότη ή του κατόχου του domain για τις πληροφορίες στη σελίδα.
 - Από τι τύπο domain προέρχεται η πληροφορία στη σελίδα; (εκπαιδευτικό, μη κερδοσκοπικό, εμπορικό, κυβερνητικό....) (βλ. .gov, .edu, .org,...) Είναι η αρμόδια για να δώσει μια σχετική πληροφορία με το θέμα;
 - Ποιος έγραψε τη σελίδα; (όνομα συγγραφέα, οργανισμού, ιδρύματος, e-mail, πληροφορίες επικοινωνίας). Όλες οι σελίδες δημιουργούνται με κάποιο σκοπό, είτε ο δημιουργός τους είναι φυσικό πρόσωπο, είτε ένας οργανισμός, μια αντιπροσωπεία κλπ. Μια διεύθυνση e-mail για παράδειγμα, χωρίς επιπλέον πληροφορίες για το συγγραφέα, δεν είναι αρκετή για να εκτιμήσουμε τα διαπιστευτήρια του συγγραφέα.
 - Είναι η σελίδα ενημερωμένη; (πχ στατιστικά δεδομένα που δεν είναι ενημερωμένα δεν είναι καλύτερα από ανώνυμα δεδομένα). Επίσης για κάποια θέματα κάποιος θέλει την τρέχουσα πληροφορία, ενώ για άλλα χρειάζεται ενδεχομένως μια πληροφορία που δημοσιεύτηκε τον καιρό που υπήρχε το θέμα σε εξέλιξη. Σε κάποιες περιπτώσεις η σπουδαιότητα της ενημέρωσης της σελίδας

έγκειται στο να πληροφορήσει κατά πόσο ο συγγραφέας συνεχίζει να διατηρεί ένα ενδιαφέρον για τη σελίδα ή την έχει παρατήσει.

- Υπάρχει τεκμηρίωση στις πληροφορίες που δίνονται; (με άλλους συνδέσμους σε πρωτότυπες πηγές-σελίδες, σε βιβλία ή περιοδικά κλπ).
- Αν είναι αναπαραγωγή από άλλη πηγή, μήπως έχει υποστεί αλλοιώσεις; Μπορεί να χρειάζεται να βρεθεί η αρχική πηγή για να διαπιστωθεί κατά πόσον η αντιγραφή είναι πλήρης. Αν, για παράδειγμα, πρόκειται για νόμιμη αναπαραγωγή ενός άρθρου από ένα έγκριτο περιοδικό, θα πρέπει να συνοδεύεται από μια δήλωση σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα ή την χορήγηση άδειας αναπαραγωγής του υλικού.
- Αν υπάρχουν σύνδεσμοι προς άλλες σελίδες, λειτουργούν; Είναι αντιπροσωπευτικοί μιας σφαιρικής θεώρησης των πραγμάτων ή είναι μονόπλευροι; Δείχνουν μήπως μία προκατάληψη; Πολλές σελίδες προσφέρουν συνδέσμους σε άλλες σελίδες ανάλογου περιεχομένου και καλούν τον επισκέπτη να συγκρίνει τη δική τους πληροφορία με αυτήν των άλλων σελίδων. Όταν αυτή η παρακίνηση γίνεται προς σελίδες με αντίθετο περιεχόμενο, είναι πιθανό η αρχική σελίδα να είναι πιο ισορροπημένη και χωρίς προκαταλήψεις.
- Είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες της σελίδας και σε άλλες γλώσσες; (Για παράδειγμα σκεφτείτε μια σελίδα ενός κρατικού οργανισμού που παρέχει υπηρεσίες. Είναι οι πληροφορίες αυτές προσβάσιμες σε μέλη μειονοτήτων που μένουν στη χώρα;)
- Υπάρχει δυνατότητα να γίνει προβολή της σελίδας με τροποποίηση στην εμφάνισή της, ώστε να διευκολύνει άτομα που έχουν συγκεκριμένες ανάγκες; (Για παράδειγμα σε άτομα με δυσκολίες στην όραση θα ήταν σημαντικό να μπορούν να προβάλλουν τη σελίδα με διαφορετική γραμματοσειρά και αλλαγές στο μέγεθος της γραμματοσειράς).
- Υπάρχουν διαφημίσεις στη σελίδα; Πρόκειται για άμεση ή έμμεση διαφήμιση;
- Το κείμενο που παρουσιάζεται στη σελίδα είναι άρτιο γλωσσικά; Υπάρχουν λάθη γραμματικά, συντακτικά, ορθογραφικά;
- Είναι το περιεχόμενο της σελίδας σύμφωνο με τα κοινωνικά και πολιτισμικά πρότυπα της κοινωνίας στην

οποίας τα μέλη απευθύνεται; Αισθητικώς είναι αποδεκτή;

5. Προτεινόμενες Δραστηριότητες

Δραστηριότητα
1η

Επισκεφτείτε τη σελίδα:

<http://oncampus.richmond.edu/academics/education/projects/webquests/rome/>) Τελευταία επίσκεψη στις 18/3/2008).

Πρόκειται για ένα αξιολογικό webquest που αφορά την αρχαία Ρώμη. Παρατηρείστε τη δομή του, τον τρόπο που είναι οργανωμένα τα βήματά του, τις κατευθύνσεις που δίνει στους μαθητές, τους επιμέρους στόχους που θέτει και στη συνέχεια σχεδιάστε τον κορμό για ένα ανάλογο webquest σε σχέση με την αρχαία Ελλάδα. Στήστε το σκηνικό της δραστηριότητας (την ιστορία, το ζητούμενο), αναζητείστε και βρείτε τους κατάλληλους ιστότοπους στους οποίους θα παραπέμψετε τους μαθητές σας για να βρουν τις απαιτούμενες πληροφορίες, σκεφτείτε πώς θα αξιολογηθεί η δουλειά κάθε ομάδας.

Δραστηριότητα
2η

Χρησιμοποιείτε το Google, ή όποια μηχανή αναζήτησης προτιμάτε, για να υλοποιήσετε μια αναζήτηση πάνω σε ένα επίμαχο επίκαιρο θέμα ή σε θέμα της προτίμησής σας. Ανοίξτε κάποια (ή κάποιες) από τις σελίδες που θα σας προτείνει η μηχανή. Στη συνέχεια χρησιμοποιείτε το checklist που ακολουθεί προκειμένου να αξιολογήσετε συστηματικά (και με βάση όσα έχουν ήδη προηγηθεί σχετικά με την αξιολόγηση ιστοσελίδων) τη σελίδα (ή τις σελίδες) που επισκέπτεστε.

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

	Τίτλος της σελίδα που επισκέπτεστε:
Προσωπική σελίδα;	☐ ~ ή ☐ % ή ☐ users ή ☐ members....
Τύπος domain; Κατάλληλος για το συγκεκριμένο περιεχόμενο;	☐ com ☐ org/net ☐ edu ☐ gov ☐ mil ☐ non-US ☐ άλλο
Ποιος έγραψε τη σελίδα;	☐ e-mail ☐ Όνομα
Ενημερωμένη;	Τελευταία Ημερομηνία.....

	Ικανοποιητική; ☐
Καλά τεκμηριωμένες πηγές;	
Σε περίπτωση μεταφοράς πληροφορίας από άλλη πηγή έχει υποστεί αλλοιώσεις;	
Σύνδεσμοι σε άλλες πηγές; Λειτουργούν;	
Σφαιρικότητα σε ιδεολογία; Προκαταλήψεις;	
Ποιοι συνδέονται με τη σελίδα αυτή; Υπόδ: σε μια αναζήτηση για τη σελίδα αυτή στο Google	☐ Πολλοί; ☐ Λίγοι; Η γνώμη τους;
Έχει η σελίδα αυτή υψηλή βαθμολογία (rating) σε κάποιον αρχειοφάκελο; http://lii.org ή http://infomine.ucr.edu ή http://about.com	
Ψάξε για το συγγραφέα της σελίδας στο Google	
Ποιος ο λόγος ύπαρξης της σελίδας αυτής στο Διαδίκτυο;	☐ Πληροφορία, γεγονότα, δεδομένα ☐ εξηγεί ☐ προσπαθεί να πείσει ☐ Να πουλήσει ☐ Να δειλάσει ☐ Να μοιραστεί ή να αποκαλύψει ☐ Άλλο
Είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες και σε άλλες γλώσσες;	
Είναι διαθέσιμη η τροποποίηση στον τρόπο προβολής της σελίδας ώστε να εξυπηρετεί άτομα με συγκεκριμένες ανάγκες;	
Υπάρχουν διαφημίσεις;	☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Άμεσες ☐ Έμμεσες
Ποιότητα γλωσσικού επιπέδου	☐ Επαρκής ☐ Ανεπαρκής ☐ Γραμματικά λάθη ☐ Συντακτικά λάθη ☐ Ορθογραφικά λάθη

Συμφωνεί το περιεχόμενο της σελίδα με τα κοινωνικά πρότυπα;	
---	--

Είναι η σελίδα τελικά τόσο καλή όσο και κάτι αντίστοιχο που θα βρίσκατε σε άρθρο κάποιου περιοδικού (ή σε άλλη δημοσιευμένη βιβλιογραφία) από αυτά που δεν κυκλοφορούν ελεύθερα στο Διαδίκτυο;

Δραστηριότητα
3η

Στη διεύθυνση:

<http://www.ert-archives.gr/wpasV2/public/b06-ddc-digiarch.aspx>

μπορείτε να βρείτε αρχειακό υλικό της ελληνικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης σε ψηφιακή μορφή. Αφού επισκεφθείτε τον σχετικό ιστοχώρο και εξοικειωθείτε με τα περιεχόμενα του και τον τρόπο πρόσβασης σε αυτά, προσπαθήστε να βρείτε τρόπους με τους οποίους αυτό το υλικό θα μπορούσε να αξιοποιηθεί διδακτικά.

6. Ερωτήσεις

1) Το WebQuest είναι μια μορφή μαθήματος με προσανατολισμό προς την έρευνα, όπου η περισσότερη αν όχι όλη η πληροφορία με την οποία θα εργαστούν οι μαθητές προέρχεται από το Δίκτυο. Σας φαίνεται ότι η πρόταση αυτή ανταποκρίνεται στην αλήθεια;

2) Θα μπορούσατε να βρείτε τρόπους ώστε να ενσωματώσετε τα κριτήρια για την αξιολόγηση ιστοσελίδων στην καθημερινή διδακτική σας πρακτική;

7. Ασκήσεις

1. Επισκεφτείτε τη σελίδα <http://googleblog.blogspot.com/> και δημιουργήστε το προσωπικό σας ιστολόγιο (blog).

2. Εντοπίστε στο Διαδίκτυο τρόπους για να χρησιμοποιήσετε wikis/blogs στη διδασκαλία σας.

8. Βιβλιογραφία - Δικτυογραφία

Σελίδες που ασχολούνται με την αξιοπιστία της πληροφορίας στο Διαδίκτυο και την ασφάλή της αναζήτησης

<http://www.library.jhu.edu/researchhelp/general/evaluating/>
<http://lib.nmsu.edu/instruction/evalcrit.html>
http://www.educationworld.com/a_tech/tech078.shtml
http://www.pacificwebsites.com/lesson_example.htm
<http://www.cnr.edu/home/bmcmanus/internetassign.html>
http://www.vuw.ac.nz/staff/alastair_smith/searching/eval.htm
<http://www.internet4classrooms.com/search.htm>
<http://moon.ouhsc.edu/kboyce/sdms/otherlinks/spidap.htm>
 (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης: 18 Μαρτίου 2008)

Σελίδα με πολλούς συνδέσμους που βοηθούν τους εκπαιδευτικούς στην αποτελεσματική χρήση του Διαδικτύου

<http://www.internet4classrooms.com/teacher.htm>
 (Ημερομηνία τελευταίας επίσκεψης: 18 Μαρτίου 2008)

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Alexander, Jan, and Marsha Tate. "Teaching Critical Evaluation Skills for World Wide Web Resources." *Computers in Libraries* 16, no. 10 (November/December 1996): 49-55. Εξετάζει τα παραδοσιακά κριτήρια αξιολόγησης (ακρίβειας, αυθεντικότητας κλπ) όπως εφαρμόζονται στα μοναδικά χαρακτηριστικά των ιστοσελίδων.

Cooke, A. (1999). *A guide to finding quality information on the net: Selection and evaluation strategies*. London: Library Association Publishing. Βιβλίο σχετικό με στρατηγικές για την επιλογή και αξιολόγηση πληροφορίας στο Διαδίκτυο.

Schlein, A. M. (2000). *Find it online: The complete guide to online research*. (2nd ed.). Tempe, AZ: Facts on demand Press. Βιβλίο σχετικό με στρατηγικές για την επιλογή και αξιολόγηση πληροφορίας στο Διαδίκτυο.